

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
สพต.รับที่ 143 รหัสเรื่อง : ศ4681/สพต.
วันที่ 4 มี.ค. 2555 รับที่ : ธ2557/55 2 กอง
เวลา 16-10 น. วันที่ : 14 มี.ค. 55 เวลา : 15:35

ที่ พม ๐๔๐๓/ ๗๗๐๗

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมทนานค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การขอความเห็นชอบในการยกเลิกข้อสงวนข้อ ๑๖ เรื่องสิทธิทางครอบครัวและการสมรสของ
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตารางแสดงรายละเอียดกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวกับสิทธิทางครอบครัวและ
การสมรสที่ไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติข้อ ๑๖ ของ CEDAW จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรี
แห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. Checklist เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขอเสนอเรื่อง การขอความเห็นชอบ
ในการยกเลิกข้อสงวนข้อ ๑๖ เรื่องสิทธิทางครอบครัวและการสมรสของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือก
ปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.
๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก
รูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women – CEDAW)
มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๘ และได้ตั้งข้อสงวนเพื่อเป็นข้อยกเว้นไม่ผูกพันตาม CEDAW
รวม ๗ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๗ เรื่องความเสมอภาคทางการเมืองและการรับตำแหน่งทางราชการ ข้อ ๙ วรรค ๒
เรื่องการถือสัญชาติของบุตรที่เกิดจากหญิงไทย ข้อ ๑๐ เรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา ข้อ ๑๑ วรรค ๑ (ข)
เรื่องสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน ข้อ ๑๕ วรรค ๓ เรื่องการทำสัญญา ข้อ ๑๖ เรื่องสิทธิ
ทางครอบครัวและการสมรส และข้อ ๒๙ เรื่องการให้อำนาจศาลโลกในการตัดสินกรณีพิพาท

๑.๒ ต่อมา ประเทศไทยได้มีการกำหนดนโยบาย มาตรการ กฎหมาย และอื่น ๆ เพื่อ
ตอบสนองต่อ CEDAW และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกข้อสงวนไปแล้วจำนวน ๕ ข้อ
ดังนี้

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๓ เห็นชอบการยกเลิกข้อสงวน
ข้อ ๑๑ วรรค ๑ (ข) เรื่องสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน ข้อ ๑๕ วรรค ๓ เรื่องการทำสัญญา

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๕ เห็นชอบการยกเลิกข้อสงวน
ข้อ ๙ วรรค ๒ เรื่องการถือสัญชาติของบุตรที่เกิดจากหญิงไทย

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ เห็นชอบการยกเลิก
ข้อสงวนข้อ ๗ เรื่องความเสมอภาคทางการเมืองและการรับตำแหน่งทางราชการ และข้อ ๑๐ เรื่องความเสมอภาค
ทางการศึกษา จึงยังเหลือข้อสงวนอีก ๒ ข้อ คือ ข้อ ๑๖ และข้อ ๒๙

๑.๓ ประเทศไทยได้เสนอรายงานการอนุวัติตาม CEDAW ฉบับที่ ๔ - ๕ (ฉบับรวม) ต่อคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีของสหประชาชาติ เมื่อปี ๒๕๔๕ และได้เข้ารายงานต่อคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในการประชุมสมัยที่ ๓๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๙ ซึ่งคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีได้มีข้อห่วงใยการตั้งข้อสงวน ข้อ ๑๖ และเสนอแนะให้ประเทศไทยกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการยกเลิกข้อสงวนดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การยกเลิกข้อสงวนดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันต่อรัฐบาลไทยที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารสำคัญของข้อ ๑๖ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิทางครอบครัวและการสมรส ซึ่งกำหนดให้ผู้หญิงผู้ชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการสมรส การขาดจากการสมรส การมีบุตร ความรับผิดชอบต่อบุตร การเลือกใช้นามสกุล การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพย์สิน

๔.๒ หลังจากประเทศไทยได้เสนอรายงานการอนุวัติตาม CEDAW ฉบับที่ ๔ - ๕ (ฉบับรวม) ต่อคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีของสหประชาชาติ เมื่อปี ๒๕๔๕ ประเทศไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลายฉบับเพื่อส่งเสริมสิทธิทางครอบครัวและการสมรสของหญิงชายให้มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งสมควรที่จะเสนอขอยกเลิกข้อสงวนข้อ ๑๖ ของอนุสัญญาฯ ได้

๔.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้สำรวจกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันแล้วเห็นว่า ตอบสนองต่อข้อ ๑๖ ของ CEDAW แล้ว สรุปได้ดังนี้

ก) สิทธิในการสมรส และ ข) สิทธิในการเลือกคู่สมรสอย่างอิสระ การทำการสมรสอย่างอิสระ และด้วยความยินยอมพร้อมใจ

- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ค) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในระหว่างการสมรสและการขาดการสมรส

- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ง) สิทธิและความรับผิดชอบในฐานะบิดามารดา โดยไม่คำนึงถึงสถานะในการสมรสในเรื่องเกี่ยวกับบุตรของตน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และ ฉ) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในการปกครองบุตร การปกป้องบุตร การได้รับมอบหมายให้ดูแลบุตร และการรับบุตรบุญธรรม หรือสถาบันที่คล้ายคลึงกัน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด ๒ สิทธิหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร หมวด ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๒ บิดามารดากับบุตร มาตรา

๑๕๔๖ - ๑๕๔๘

/จ) สิทธิ ...

จ) สิทธิในการตัดสินใจอย่างอิสระและมีความรับผิดชอบในจำนวนบุตรและระยะห่างของการมีบุตร และให้เข้าถึงข้อสนเทศ การศึกษาและวิธีที่จะทำให้สตรีใช้สิทธิเหล่านี้ได้

- ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ.

ข) สิทธิส่วนตัวเช่นเดียวกันในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุลหรือการประกอบอาชีพ

- พระราชบัญญัติชื้อบุคคล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

- พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข) สิทธิเช่นเดียวกันสำหรับคู่สมรสทั้งสองในส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ การได้มา การจัดการ การดำเนินการ การอุปโภค และการจำหน่ายทรัพย์สินไม่ว่าจะไม่คิดมูลค่าหรือเพื่อตีราคา เป็นมูลค่าก็ตาม

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด ๔ ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา มาตรา ๑๔๖๕ - ๑๔๙๓ รายละเอียดกฎหมายและการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัวและการสมรส ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔.๔ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ และ กยส. ได้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิก ข้อเสนอดังกล่าวได้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ทั้งนี้ หากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ จะได้แจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในการยกเลิกข้อสงวนข้อ ๑๖ เรื่องสิทธิทางครอบครัวและการสมรสของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธิ พร้อมพัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

โทร. ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๖๖

โทรสาร ๐ ๒๓๐๖ ๘๙๒๕